



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

Quid Significat Vocabulum Iusticia?

**urn:nbn:de:hbz:466:1-36094**

qui non possint conuerti ad Deum. Enthusiastæ, Anabaptistæ, & Stenckfeldiani fugunt, expectandos esse violentos raptores, qui hunc nem etiam repugnantem conuertant. Has portentosas opiniones fugiamus, & consideremus ordinem à Deo sancitum: Fides ex auditu est, auditus per verbum Dei, &c. Colligit Deus æternam Ecclesiam voce Euangelij, & non aliter, arguit peccatum, & vult nos expulserere, non perseverare in delictis contra conscientiam. Tradidit enim promissionem gratiæ, cui vult nos assentiri, & nõ indulgere delictis: sed luctari cum imbecillitate nostra, & simul petere auxilium Spiritus sancti, quem promisit ijs, qui se fide sustentant, sicut dicitur Galat. 3. vt promissio Spiritus sancti detur credentibus. Item: Quomodo magis Pater vester cœlestis dabit Spiritum sanctum petentibus, quod si dicat, non repugnantibus. Item: Petite & accipietis. Item: Convertere me & cõuertar. Huc pertinent hæc dicta: Trahit Deus, sed volentes trahit. Item: Gratia præunte, comitante voluntate. **C O N C I O N E** R V N T igitur in conuersione hæc causæ, verbum Dei, Spiritus sanctus, quæ Pater & Filius mittunt, vt accendat nostra corda, & nostra voluntas assentiens, & non repugnans verbo Dei. Ac ne indulgeamus delictis, considerandum est, vttramque concionem vniuersalem esse, concionem pœnitentiæ, & promissionem gratiæ, sicut in Iesaja clare dicitur, capite 53. Omnes nos quasi oves errauimus, vnusquisque in viam suam declinauit, & posuit Deus in eo iniquitates omnium constructû. Et de accusatione vniuersali passim obuia sunt testimonia: Omnis caro fœnum. Item Romæ. 1. Vt omne os obturetur, & reus sit reus mundus Deo. Rursus & promissiones vniuersales in conspectu sint. Conclussit Deus omnes sub peccatum, ut omnium miseretur. Item: Omnis qui inuocauerit nomen Domini, saluus erit. Item: Venire ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos. Item: Apud Deum non est προσωποληψία. Hæc verè & dulcissime consolationes semper in conspectu sint, nec ponantur in Deo contra dictoræ voluntates. Vult nos Deus credere filio, & promittit gratiam omnibus confugientibus ad filium, & perentibus auxilium, sicut Psalmus inquit: Beati omnes qui confidunt in eum. Non igitur repugnemus, sed assentiamur promissioni, & hanc precationem ad se due repetamus: Credo Domine, sed opem fer meæ imbecillitati.

#### DE IUSTIFICATIONE.

##### QVID SIGNIFICAT VOCABULUM Iusticia?

SEMPER in hac doctrina initio consideretur, & quid vocabula significant, Iusticia, Gratia, Fides, & discernatur iusticia carnis à iusticia.

Iusticia fidei. **E**s t autem iusticia carnis obedientia externa, iuxta omnia mandata Dei, quam homo etiam in hac imbecillitate naturalibus viribus vicunque efficere potest. Est autem hæc obedientia gubernatio locomotiva, id est, externorum gestuum, quæ sit cogitatione mentis & voluntatis, ciente aut reprimente organa locomotivæ. Nominatur autem litera, id est, pictura, quasi illita cerebro cogitatione, quia non est lux intuens Deum, nec est incendium & virtus in corde, sicut folium fici tegebat externam deformitatem in Adam, non tollebat eam. Quanquam autem hæc diligentia rationis in regenda disciplina externa non meretur remissionem peccatorum, nec est iusticia coram Deo, nec est impletio legis, tamen severissime præcipit Deus, ut hanc disciplinam præstemus, & in hac mortali vita punit atrocibus pœnis atrocem violationem disciplinæ, & nisi fiat conversio ad Deum, punit eam æternis pœnis. **S**CIA MVS autem quatuor esse causas, propter quas omnes, etiam non renati, debent præstare disciplinam. **P**RIMA est, Mandatum Dei, quia omnes creaturæ rationales Deo obedientiam debent.

**S**ECUNDA, Necessitas vitandi atroces pœnas, iuxta dicta, Qui gladium acceperit, gladio peribit. Væ qui spoliast, quia spoliabuntur. **L**eu. 18. de incestis: Omnis anima quæ fecerit has abominaciones, euometur ex terra. Item: Scortatores & adulteros iudicabit Deus. Sanxit autem has pœnas Deus, & exercet, ut hæc tristitia spectacula commonefaciant nos de discrimine honestorum & turpium, & ut sciamus esse Deum, & esse sapientem, castum, & vindicem scelerum, deinde ut conseruetur societas generis humani. **T**ERTIA causa est, Necessitas non turbandi alios, quia homo nõ viuunt sibi tantum, sed etiam ut adiuuet communem conuersationem, iuxta dictum: Diligas proximum tuum sicut teipsum. **Q**UARTA, Ut disciplina sit pedagogia in Christum, id est, quia Deus non est efficax in his, qui scientes perseverant in sceleribus contra conscientiam. **D**IXIT autem hanc iusticiam carnis nequaquam esse integram obedientiam legi debitam, sed esse frænum externorum gestuum. Interea tamen in mente caligo est de Deo, plena dubitationum, & corda sunt sine verotimore Dei, sine fiducia, & sine dilectione Dei, & magna incendia sunt malorum affectuum. Ideo discernenda est iusticia carnis, ab integra obedientia, qualis fuisset in natura integra, & qualis erit, cum Deus erit omnia in omnibus. Illa integra obedientia seu conformitas cum Deo, nominatur iusticia. Galat. 5. Nos enim spiritu ex fide spem iusticiæ expectamus, ubi iusticia de integra nouitate dicitur. Sed interea sæpe etiam in renatis nouitas & bona opera renatorum dicuntur iusticia. Quanquam enim nouitas in hac mortali vita non est integra, tamen placet propter mediatorem, ut postea dicitur. Sic

Matth. 5. Nisi abundauerit uestra iusticia, plus quam Scribarum & Phariseorum. Et Roma 6. Præbere membra uestra serua iusticia in sanctificationem. Ioh. 3. Qui facit iusticiam iustus est. Et in P[er]i[ph]ra[se] Feci iudicium & iusticiam. Hæ formæ loquendi congruunt ad legem. Ac prudenter discernenda sunt dicta propria Legis, & alia propria Euangelij de reconciliatione propter mediatorem, ut: Iustificandi de pace[m] habemus.

**DEFINITIO** apud Clementem loquitur de nouitate, & simul complectitur uniuersalem & particularem iusticiam: *δι' αὐτοῦ ἑστὶ κοινωγία θεῶ μετὰ ἡμῶν*, id est, iusticia est communicatio, qua Deus se nobis communicat, & est confectio ordinatæ æqualitatis. Prior pars loquitur de prima tabula, & actionibus diuinis in renatis. Secunda de æqualitate, loquitur de actionibus ordinatis erga proximum. Hæc congruunt ad legem, sed dextre intelligenda sunt. Ostender ipsum Deum mouentem nos ad iusta facienda, nominat iusticiam. Hoc loquendi modo etiam quis uolet uti, tamen prius dicendum est de iusticia imputata propter Filium Dei, qua Deo propter mediatorem credentes placet. Distinguenda est etiam causa, scilicet, Deus ipse, ab effectibus in nobis, & in infinitum anteferenda est obedientia filij Dei nouis actionibus, quæ sunt in nobis.

**POST QUAM** hæc legalia recitata sunt, nunc sciamus quæ iusticiam legis integram, seu integram obedientiam non habemus, ideo in promissionibus gratiæ aliam iusticiam reuelari, scilicet imputatam propter Filium Dei, quæ cum fide accipitur, Filius Dei simul est efficax in cordibus credentium, uiuificat & donat Spiritum sanctum, ut Roma 5. dicitur: Per ipsum habemus gratiam, & donum per gratiam. **NOMEN** Gratia certissimum est hic intelligi oportere reconciliationem gratiarum propter Filium promissam, Deinde donum, sanctificationem & restitutionem uitæ æternæ, quæ simul omnia nominat Daniel, iusticiam sempiternam. Verum etiam, sanctificationem & restitutionem uitæ æternæ fieri Filio Dei per Euangelium consolante nos, & dante Spiritum sanctum, & postea glorificante Ecclesiam post resurrectionem ex mortuis. Proterius eodem modo loquitur Ioannes: Lex per Moysen data est, Gratia & ueritas per Iesum Christum facta est, id est, Remissio peccatorum & reconciliatio gratuita nobis propter obedientiam filij donatur, et per eum fit ueritas, id est, uera & non euanescentia bona, sed æterna bona nobis donantur, id est, in hac uita sic incoatio uitæ æternæ & conformationis cum Deo, quæ postea consummabitur, quia filius Dei insipit in nobis renouare imaginem Dei, cum suo uerbo nos assimilare per Spiritum sanctum, accendentem tales motus, qualis ipse est. Non enim

nam ideo annuntiatur remissio, ut maneat peccatum & mors, sed ut recipia aboleantur, & iusticia & uita æterna restituantur. CUM igitur de iustificatione peccatoris dicitur, necesse est semper primum cogitare de remissione peccatorum & de reconciliatione, iuxta promissionem. Quia etiam si haberemus omnes Angelorum uirtutes, & nos sciremus nos placere Deo, nullam consolationem haberemus.

IDEO iuxta Paulum semper hoc modo definimus Iustificationem: Iustificatio est acceptio remissionis peccatorum & reconciliationis seu acceptationis gratiæ propter filium Dei, quæ cum fide accipitur, uerissimum est simul filium Dei corda uiuificare, dicere consolationem in cordibus per Euangelium, & Spiritu sancto accendere tales motus, qualis est ipse, iuxta dictum: Dabo legem meam in corda eorum. Quia igitur necesse est accipi remissionem peccatorum, & nouitas non est integra in hac uita, Paulus nominat imputationem iudiciæ, reconciliationem, quæ propter mediatorem recipimur.

QVIS EST VSVS NOMINIS Gratia?

GRATIA apud Paulum in hac doctrina significat Ebrææ phrasim misericordiam gratuitam, uidelicet remissionem peccatorum & reconciliationem, seu acceptationem gratiam propter filium Dei, quæ cum fide accipitur, simul filius Dei uiuificat corda, & per Euangelium dicit consolationem in corde, & accendit Spiritu sancto tales motus, qualis ipse est. Sic nominat Paulus gratiam, & donum per gratiam, ut supra dictum est.

QVIS EST VSVS NOMINIS Fidei?

FIDES est assentiri omni uerbo Dei nobis tradito, atque ita promissioni gratiæ, & est fiducia acquiescens in Deo, propter filium, accedens ad Deum, & inuocans eum, & clamans Abba Pater, quæ sentitur in credentibus, & in ueris pauoribus affert consolationem & læticiam, iuxta dictum: Iustificati fide pacem habemus. COM-

PLACTIMUR ergo appellatione fidei omnes articulos simul, & nominatim hunc articulum: Credo remissionem peccatorum, & uitam æternam, qui sic intelligendus est in uera conversione: Credo remissionem peccatorum non tantum alijs dari, sed mihi quoque. De hac fide, quæ sibi unusquisque in conversione & consolatione promissionem applicat, loquitur Paulus Rom. 4. Ideo ex fide gratis, ut sic summa promissio. Promissio autem & cæteros articulos Symboli continet. Hæc plana & perspicua sunt in uera consolatione & inuocatione.

A c discrimen conspici necesse est, inter noticiam huiusmodi, qualis est in Diabolis & impijs, & hanc fidem, quæ simul &